

80.000 valencians per la llibertat

El 16 d'abril proppassat, els carrers de la ciutat de València van quedar plens a vessar per la manifestació convocada per Acció Cultural del País Valencià, amb el lema "Sí a TV3, sí a la llengua, sí a la transparència". L'actuació de Lluís Llach va acabar de donar la mesura d'una jornada extraordinària.

PRATS I CAMPS

Dalt d'un gran camió, davant mateix de les espectaculars torres dels Serrans, Lluís Llach amb el seu piano. L'Ajuntament de València no va voler consentir que es muntés un escenari com l'ocasió requeria, però això no va impedir una actuació especial i intensa: Llach va interpretar "Abril 74", "No abarateixis el somni" i "Silenci".

"Impressionant!"

Impressionant, sí. Tal com anava exclamant algú des de la vorera. O també, en paraules d'un altre embadalit que mirava passar la gentada i la banda i les pancartes i més gentada encara: "Que fort! Déu meu, que fort!"

Més de 80.000 persones van desbordar el centre de València, el dia 16 d'abril, en una de les manifestacions més multitudinàries que es recorden a la ciutat. L'havia convocada Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i era la tradicional commemoració del 25 d'Abril, data de la batalla d'Almansa. Però més coses, era, també. El tancament de les emissions de TV3 al País Valencià, les multes amb què el govern de Francisco Camps pretén ofegar la històrica entitat, la persecució contra el català, la corrupció galopant, han anat omplint el got de la paciència de

bona part de la societat valenciana. Fins que ha vessat. "Sou vosaltres qui heu fet del silenci, paraules", cantava Lluís Llach al final de la intensa marxa. Milers de goles nugades l'acompanyaven.

Una autèntica munió. Falta més de mitja hora per a les sis i ja les torres de Quart són plenes a vessar. Les terrasses de les cafeteries plenes, les voreres plenes, els carrers del voltant tots plens de gent que va acudint a la cita, amb banderes, globus i pancartes d'aquelles que ja s'han fet usuals a les concentracions que, d'un temps ençà, sacsegen el País Valencià: impreses a casa, pintades sobre un cartó reciclat, escrites amb bolígraf, fins i tot, protegides per un senzill portafoli, prou espai per a expressar el descontentament, la indignació, les ganes de per-

viure, l'humor, també, i aquesta vitalitat encomanadissa que es van escampar pels carrers de la ciutat com una autèntica marea humana. Hi diu "Fabra, Costa i Camps, sou la vergonya dels valencians" o "Volem tv transparent, no blava" o "Vull sortir a l'APM i veure-ho".

A tocar de les històriques torres, un camió immens amb cortines negres. Que què és això, pregunta algú, que si no el poden treure d'allà al mig, que què passa. Li responen de seguida dues dones de mitjana edat, senyera al muscle: "No ho veus? És el piano de Lluís Llach." O-tres. Des que ho han detectat, les dones han decidit de col·locar-se estratègicament al costat del gran tràiler: ara que el tenen localitzat, que intueixen com serà, finalment, l'actuació especial que l'admirat cantant farà avui a València i per

PRATS I CAMPS

1. La primera pancarta de la manifestació, amb Paco Gisbert (Associació d'Actors Professionals Valencians), Carme Insa (Plataforma en Defensa de la Llei de Dependència), Maribel Domènech (Salvem el Cabanyal), José Manuel Fernández (Federació de Societats Musicals), Muriel Casals (presidenta d'Òmnium Cultural), Eliseu Climent (president d'Acció Cultural del País Valencià), Paco Molina (secretari general de CCOO-PV), Conrado Hernández (secretari general d'UGT-PV), Vicent Maurí (portaveu d'Intersindical Valenciana) i Enric Garcia (vicepresident de la S. C. El Micalet). També duïen la pancarta Paco Sans (Xúquer Viu), Àngel Martí (Escola Valenciana) i Enric Valero (Ca Revolta). **2.** Les pancartes casolanes són característiques de les manifestacions per TV3. **3.** La multitud en un moment de la marxa. **4.** A la segona pancarta hi havia, sobretot, representants de les forces polítiques: Pura Peris (Els Verds del País Valencià), Uriel Bertran (SI), Josep Guia (PSAN), Joan Ridao (ERC), Marga Sanz (EUPV), Isabel Escudero i Carme Ninet (PSPV), Mònica Oltra (Compromís), l'escriptor Joan Francesc Mira, Josep M. Álvarez (UGT Catalunya), Antoni Vives (CiU) i Antoni Mayor (president d'HOSBEC, Associació d'Empresaris d'Hotels de Benidorm).

PRATS I CAMPS

València, no se l'han de deixar escapar. Per poc que puguin, faran marxa al seu costat.

Perquè no hi ha hagut manera que l'ajuntament permetés la instal·lació d'un escenari adequat a l'ocasió. Lluís Llach trencava excepcionalment el silenci. Per a expressar nítidament la solidaritat amb Acció Cultural i amb tot allò que aquesta entitat representa, amb el País Valencià sencer, Llach havia ofert, com sempre, la seva veu. Des que, el 2007, va oficialitzar el darrer concert, hom no l'havia tornat a sentir cantar. Ni té intenció que el fet es repeteixi. El gest, per tant, dona mesura de la situació d'urgència i excepció que es viu al sud. L'anunci que ell seria a València, i que hi seria cantant, havia commogut el país sencer. El consistori ocupat per Rita Barberà, expressaven des d'ACPV, "s'hauria de sentir honorat que un artista de la seua categoria torne a actuar, un dia, a València".

Però no. I d'aquí va la presència del mastodòntic vehicle: ara espera vora les torres de Quart, de seguida farà camí amb la multitud, finalment aparcarà davant les torres dels Serrans i permetrà —que sí, que per fi, que és ell, que ha vingut— tornar a sentir la veu modulada i potent com canta "quan guanyem el combat".

La banda. "Hem vist la banda i ací ens hem quedat." És Vicent Usó, qui parla, l'escriptor de Vila-real. Tot el voltant de les torres ja és ple com un ou. Són les sis, i finalment la policia municipal s'ha dignat a desviar el trànsit. Han deixat, això sí, entrampats rere la gentada, un nombre considerable de conductors: "Expliqueu-ho, això, expliqueu-ho, que és una vergonya: no han volgut evitar l'embús. Ho fan a posta", s'exclamarà un manifestant en sentir un grup de periodistes que comenten la jugada.

Mentrestant, la capçalera de la manifestació va prenent forma i, davant de tot, davant de la pancarta amb les entitats que s'han sumat a la convocatòria al costat d'ACPV, de la pancarta amb els representants dels partits polítics, de la pancarta amb els membres d'ACPV i de més convidats, al davant de tot, dèiem, hi va la banda. I, davant, Carles Santos, que caminarà d'esquena bona part del recorregut, per a dirigir-la.

1. A la tercera pancarta de capçalera, juntament amb els representants d'ACPV i diversos membres de la junta directiva de l'entitat (Isidre Crespo, Enric Beltran o l'ex-conseller Carles Solà), Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC), Juli Peretó (delegat del IEC a València) i Joan Mari (Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais). **2.** La multitudinària manifestació, desbordant pertot arreu.

És l'Agrupació Musical Santa Cecília de Bellreguard. Ara els músics afinen instruments i, com ens explica Miquel Escrivà, que la presideix, se senten contents de poder-hi participar: "Sí, a més de venir-hi com has fet sempre, com a ciutadà, ara hi pots venir com a músic, i si damunt resulta que tens l'honor que Carles Santos et puga dirigir... és un goig!". I ja tenia la declaració feta, però de seguida reclama l'atenció del micròfon, un minut només, per a afegir-hi que, "per cert, la Federació de Bandes

de Música també s'hi ha afegit, i per a nosaltres saber que la institució que ens representa també s'hi ha adherit, és doble goig".

Quan, finalment, comença a sonar la banda, i avança pel carrer de Guillem de Castro amunt a ritme de la bella marxa mora, i els plareters —pssst! pssst!—, acaben de fer el conjunt del tot solemne i del tot festiu, es dona un fet en bona mesura definitori del to i el so de tota la manifestació: tanta gent com hi ha al davant de la pancarta principal, i de la

3

3. Dalt del camió, l'actriu Pepa López va llegir, amb serenitat i força, el manifest de la diada. **4.** Carles Santos, al capdavant de l'Agrupació Musical Santa Cecília de Bellreguard. La banda, dirigida pel músic de Vinaròs, va fer la marxa encara més espectacular. **5.** Feliu Ventura i Borja Penalba. La música del cantant de Xàtiva va ser la primera que va sonar des de l'escenari mòbil situat davant la portalada de les torres dels Serrans **6.** El desig de poder tornar a veure TV3 al País Valencià és extens, divers i intergeneracional. Grups d'amics, o famílies com la de la imatge, amb cartells artesanals o samarretes reivindicatives, van fer de la marxa una festa per la llibertat. **7.** Els Joves d'Acció, amb la pancarta de "Sense senyal". **8.** 1707 també hi va ser recordat: a la imatge, un grup de miquelets.

4

5

6

7

8

banda, tanta gent com omple la via des de les torres, on hi ha la capçalera, fins al carrer de Pere Bonfill, es posa a ballar. A fer filades. Tot neix improvisat i espontani, desbordant. Manuel Miralles, músic d'Al Tall, exerceix de capità moro. Els somriures s'encomanen. La banda sona. La capçalera avança com pot per entre la gentada. Se sap per on va gràcies als aplaudiments que la reben. Metres i metres i metres i metres d'aplaudiments. "Jo tinc la pell de gallina que no me la lleve de damunt." Ho diu una dona

mentre aplaudeix, els ulls humits, el somriure ample, la veu trencada.

"Per la llibertat d'expressió". La reivindicació és bàsica. "Volem TV3". Fonamental. "Per la llibertat d'expressió". Les pancartes que obren oficialment la riuada multicolor mostren també l'excel·lència del moment. La primera, amb Eliseu Climent, president d'Acció Cultural del País Valencià, i Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural, al mig, aplega les entitats que s'han

afegit a la convocatòria: la Federació de Societats Musicals, els sindicats CCOO, UGT i Intersindical Valenciana, Escola Valenciana, la Societat Coral El Micalet, Ca Revolta, la Plataforma en Defensa de la Llei de Dependència, Salvem el Cabanyal, Xúquer Viu i l'Associació d'Actors professionals Valencians.

La segona pancarta acull els polítics, amb *fair play* preelectoral: hi ha Carme Ninet i Isabel Escudero, diputades a les Corts pel PSPV ("sóc ací representant el PSPV i també com a ciutadana que

1. L'abraçada entre Lluís Llach i Eliseu Climent. La convocatòria va ser un èxit, i en aquest gest en quedaven condensats sentiments i intencions: les cançons que havia interpretat Llach servien, "fa anys, per a lluitar contra els fatxes d'aquell temps, confio que ara serveixin per a lluitar contra els fatxes d'avui", havia explicat el cantant davant del seu piano. "Hem resistit. No ens tancaran. Nosaltres continuem", havia declarat Climent davant la persecució a què el govern de Camps sotmet ACPV, l'entitat que presideix. Dalt d'aquell escenari-camió, tot semblava possible. 2 i 3. Lluís Llach saluda la multitud. La gent aplaudeix, escolta i prova de retenir el moment dins d'una càmera digital.

crec en la llengua, la cultura i el dret de la gent a decidir que vol TV3"); Antoni Vives, regidor de CiU a l'Ajuntament de Barcelona ("avui cal ser a València per a defensar el país sencer"); hi ha Marga Sanz, diputada a les Corts per EUPV ("eixa repressió a la lliure expressió també pretén ser un atac a la nostra llengua i a la seua unitat"); Mònica Oltra, diputada de Compromís ("quan el govern entén el poder com una manera d'anul·lar aquells qui no els agraden, hem de tornar a manifestar-nos

per la llibertat"); Uriel Bertran, secretari general de SI ("som aquí per reivindicar que tornin les emissions, que la unitat nacional es pugui expressar també amb naturalitat pels mitjans de comunicació"); Joan Ridaó, secretari general d'ERC ("el govern del PP no és només corrupte, sinó que fa un ús arbitrari i discrecional de la llei a favor dels seus interessos"); Josep Guia, del PSAN ("és un esclat de gent a favor de la unitat nacional dels Països Catalans, és una joia de viure"); i Pura Peris, d'Els Verds del

País Valencià ("malgrat els intents de boicot contra una institució tan positiva com Acció Cultural, que vol la seua terra i la seua llengua, som ací: el poble valencià és més viu que mai").

Dalt de l'escenari plantat davant mateix de les torres dels Serrans, Feliu Ventura comença les seves cançons. Quan la capçalera arribava a la fita, ja hi havia gent davant de l'escenari, i al voltant (tornem-hi: pertot). La banda plegava instruments i encara hi havia qui no havia començat la marxa, allà a les torres de Quart. I Feliu Ventura dalt del camió, per fi, que canta. No es pot esperar que plagui tothom. Encara hi seríem. I sona la música. Després, emocionat, no es podrà estar d'aprofitar la talaia del camió per a fotografiar el paisatge magnífic i penjar-ho ràpidament al Twitter, per a compartir, però ara el jove cantant de Xàtiva entona els seus temes i els dedica "a tota la gent que avui no pot ser ací, a la gent més gran i la seua experiència; a l'època en què cabien en un text, deien. I ara mireu quants som".

Després de Ventura, l'actriu Pepa López puja a escena i llegeix el manifest de la diada, en nom d'ACPV. I recorda la perspectiva: "Senyor Camps: el seu govern, tard o d'hora passarà. Acció Cultural ja hi era abans que vostè i, evidentment, continuarà quan vostè ja no tinga el càrrec que ara, tan poc dignament, ocupa."

I, finalment, Lluís Llach. Més aplaudiments encara. S'alcen els braços al cel. No aguanten espelmes, però, ara, sinó càmeres digitals, mòbils: el moment és únic, tothom n'és conscient, i sembla necessitat deixar-ne constància. Darrere la mola de les torres, símbol esplèndid de la ciutat, treu el nas la lluna. Com si tampoc no s'ho volgués perdre. La lluna de València. L'abraçada final entre Lluís Llach i Eliseu Climent, que se'l sentia corprès des de dalt de l'escenari mateix, ara mirant el gest segur del cantant davant del piano, ara deixant perdre els ulls sobre la gentada, pot ser, probablement, resum d'una convocatòria veritablement històrica. Això o el somriure d'orella a orella de Feli, que és del Cabanyal i que respon rapidíssimament la pregunta del dia: que com ho he vist, dius? Èxit total!

Núria Cadenes